

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN STELSELONDERZOEK 2013-2014

de Immanuëlschool

Plaats : Boskoop
BRIN nummer : 09BP|C1
Onderzoeksnummer : 275109
Datum onderzoek : 7 april 2014
Datum vaststelling : 25 juni 2014

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	CONCLUSIE	10
	BIJLAGE 1 OORDELEN	11

1 INLEIDING

Op 7 april 2014 heeft de inspectie de Immanuëlschool bezocht in het kader van een landelijk stelselonderzoek naar de staat van het primair onderwijs in Nederland. Het doel van dit onderzoek is het verzamelen van informatie over een aantal indicatoren, waarover de inspectie rapporteert in het Onderwijsverslag 2013-2014. Deze indicatoren hebben betrekking op de opbrengsten, het onderwijsleerproces, de zorg en begeleiding en de kwaliteitszorg. Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven is tevens standaard gecontroleerd of de school voldoet aan bepaalde wettelijke voorschriften, waaronder de onderwijstijd.

Bijlage 1 bij dit rapport bevat een overzicht van de indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

De bevindingen uit het stelselonderzoek worden gebruikt om te bezien of het reeds aan de school toegekende basisarrangement kan worden gehandhaafd. Eventueel geconstateerde tekortkomingen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse.

Onderzoekopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids en het schoolplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijk verplichte onderdelen in de schoolgids en het schoolplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Onderzoek en analyse van jaardocumenten en andere documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij
 - schooldocumenten, handelingsplannen en groepsplannen zijn bestudeerd;
 - in een aantal groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde. Deze lesbezoeken vonden plaats in de groepen 2, 3, 4, 6, 7 en 8.
 - gesprekken met de directie, de intern begeleider en met leraren zijn gevoerd;
 - een eindgesprek met de directie en een vertegenwoordiging van het bestuur.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2012 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 van dit rapport beschrijft de inspectie de bevindingen die uit haar onderzoek op de Immanuëlschool naar voren zijn gekomen. Bij de geconstateerde verbeterpunten is tevens een onderbouwing opgenomen. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie. Bijlage 1 van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

2 BEVINDINGEN

Algemeen beeld

Uit het overzicht in bijlage 1 valt op te maken dat op de Immanuëlschool de kwaliteit van het onderwijs op een aantal onderzochte indicatoren op orde is. Het leerstofaanbod en het didactisch handelen van de leerkrachten zijn van voldoende niveau. Daarnaast is er echter een groot aantal indicatoren als onvoldoende beoordeeld, met name vanuit de aspecten zorg en begeleiding en kwaliteitszorg. De school doet op dit moment onderzoek naar de oorzaak van de dalende resultaten van de leerlingen. Tijdens het onderzoek door de inspectie bleek dat de indicatoren die nu als onvoldoende beoordeeld zijn, mogelijk voorwaardelijk zijn om, tezamen met goede leerkrachtvaardigheden, voor een stabiele en consistente leeromgeving te zorgen.

Hieronder volgt een toelichting.

Opbrengsten

De eindopbrengsten van zowel 2013 als van 2014 liggen onder de ondergrens die de inspectie hanteert voor scholen vergelijkbaar met de Immanuëlschool. Omdat de eindopbrengsten van 2012 boven deze ondergrens liggen, worden de eindopbrengsten als geheel als voldoende beoordeeld. De inspectie waarschuwt echter voor het risico dat de school volgend jaar een aangepast arrangement krijgt als ook de eindopbrengsten van 2015 te laag zijn.

De tussenopbrengsten worden als voldoende beoordeeld, omdat drie van de vijf toetsen die de inspectie gebruikt voor de beoordeling van de tussenresultaten, voldoende zijn. De resultaten van technisch lezen van groep drie en vier en rekenen en wiskunde van groep vier liggen boven de norm die de inspectie hanteert. De resultaten van de toetsen rekenen en wiskunde van groep zes en begrijpend lezen van groep zes, liggen onder deze norm. Op dit moment kan de school niet aangeven wat de reden is van de achterblijvende resultaten in de midden- en bovenbouw op de vakgebieden rekenen en wiskunde en begrijpend lezen. Mede gezien de lage eindopbrengsten, is het van groot belang dat deze oorzaak helder wordt, zodat er niet structureel groepen de basisschool verlaten met te lage resultaten.

Op dit moment is er een leerling in groep 8 die op grond van gediagnosticeerde problematiek het eindniveau van groep 8 niet zal halen. Hiervoor is een ontwikkelingsperspectief opgesteld waaruit blijkt dat deze leerling zich volgens het plan ontwikkeld heeft.

De school volgt de sociaal emotionele ontwikkeling met een instrument waar nog geen normen voor ontwikkeld zijn. Om deze reden beoordeelt de inspectie deze resultaten niet.

Schoolklimaat

De Immanuëlschool heeft een aanbod om sociale competenties te ontwikkelen en volgt ook de ontwikkelingen van de leerlingen op dit gebied. Dit doet ze door het volgen van de bevindingen van zowel leerkrachten als van leerlingen op het gebied van de sociaal emotionele ontwikkeling. Daarnaast wordt een personeelstevredenspeiling afgenomen. Het meten van de veiligheidsbeleving van leerlingen en leerkrachten maakt geen deel uit van beide systemen, waardoor de school geen inzicht heeft in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel.

Didactisch handelen

Tijdens de geobserveerde lessen hebben leerkrachten aangetoond dat zij in staat zijn om hun lessen aansprekend, doelmatig en interactief vorm te geven. Hierbij is nog wel sprake van verschil tussen leerkrachten. In een enkele groep was de taakgerichtheid van leerlingen uitstekend te noemen, waar in een andere groep leerlingen zichtbaar meer moeite hadden actief te luisteren en geconcentreerd te werken.

Afstemming, zorg en begeleiding

De vorderingen van de leerlingen worden gevolgd met behulp van een breed instrumentarium van landelijk genormeerde toetsen en methodetoetsen. Deze gegevens worden in een aantal groepen digitaal geregistreerd, in andere groepen zijn deze registraties in de klassenmap te vinden. Wat vervolgens mist is een grondige analyse van de resultaten op groeps- en op individueel leerlingniveau. Wanneer een bepaald onderdeel uit de leerstof door meerdere leerlingen niet beheerst wordt, of wanneer een leerling onvoldoende vorderingen maakt, is op dit moment vaak niet helder wat de oorzaak hiervan is en op welke wijze deze stagnatie of achterstand ingehaald moet worden. Met andere woorden, wat betekenen de resultaten voor de inrichting van het onderwijs van de volgende dag? Leerkrachten differentiëren weliswaar in instructie, maar dit gebeurt niet op een planmatige manier waarbij op basis van resultaten of onderwijsbehoeften vooraf keuzes gemaakt worden voor bijvoorbeeld de wijze van instructie geven aan de instructietafel (remediëren, eigen leerlijn of verlengde instructie). Hetzelfde geldt voor de afstemming in verwerking en onderwijstijd. De differentiatie in verwerking van dit moment is gebaseerd op de door de methodes aangegeven leerroutes en niet op basis van de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Daarnaast hebben sommige leerlingen meer of juist minder tijd nodig. Ook die afstemming is op dit moment onvoldoende zichtbaar. De vorderingen van de leerlingen worden besproken door de leerkracht en de intern begeleider. Op basis daarvan worden de niveaugroepen in het groepsplan

ingedeeld waarbij leerlingen met een structurele achterstand andere accenten in het plan krijgen. Ook hier mist echter goed onderzoek naar de oorzaak van de achterstand. Hierdoor kan de school niet aantonen dat de beschreven aanpak ook datgene is wat de leerling nodig heeft aan aanpak en/of aanbod. Omdat er minder individuele handelingsplannen zijn, heeft de school een mogelijkheid voor individuele accenten ingebouwd in het groepsplan. Op dit moment wordt daar niet altijd gebruik van gemaakt. Daarnaast zijn er geen concrete doelen opgenomen op basis waarvan nauwlettend kan worden gevolgd in hoeverre de leerling de achterstand aan het inlopen is.

Kwaliteitszorg

Een bepaald deel van de leerlingen van de Immanuëlschool heeft behoefte aan versterking van de taalontwikkeling. Daarom is ingezet op voor- en vroegschoolse educatie, werken de kleutergroepen met een taalprogramma en heeft technisch lezen veel aandacht gekregen. Een taalcoördinator heeft een taalbeleidsplan geschreven dat leidend is voor het taalonderwijs op de school. Op school- en op groepsniveau worden de resultaten van de leerlingen tenminste tweemaal per jaar besproken in het team. Daarbij is onlangs een start gemaakt met het breder en dieper kijken naar wat de resultaten nu vertellen. Een koppeling naar een systematische evaluatie van alle aspecten van het hele onderwijsleerproces is er nog niet. De directie heeft aangegeven dat dit een speerpunt voor de komende periode is. Het is voor de school niet gebruikelijk om de plannen vanuit het schoolplan om te zetten naar jaarplannen waarbij voor iedereen helder is wat het doel is, wanneer dit gerealiseerd wordt, wie erbij betrokken zijn, etc. Om deze reden is het planmatig werken aan verbeteractiviteiten als onvoldoende beoordeeld. Dit geldt ook voor het borgen van gemaakte afspraken en procedures. Op dit moment worden afspraken onvoldoende vastgelegd, gecontroleerd en geborgd.

3 CONCLUSIE

Kwaliteit

De inspectie concludeert dat de kwaliteit van het onderwijs op de Immanuëlschool op de onderzochte onderdelen deels op orde is. Uit het onderzoek is gebleken dat de school op een aantal gebieden tekortkomingen kent.

Het reeds aan de school toegekende basisarrangement blijft gehandhaafd. De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw de vraag aan de orde is of het toezichtarrangement eventueel moet worden aangepast.

Naleving

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

BIJLAGE 1 OORDELEN

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2012. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.2*	De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.4	Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.			•		
1.5	De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.					•

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.1*	Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			•	

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.2*	De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			•	
2.3	De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.			•	
2.4*	De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.			•	
2.6	De school heeft een aanbod gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.			•	

Tijd		1	2	3	4
3.1	De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			•	

Schoolklimaat		1	2	3	4
4.4	De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op de school voordoen.		•		
4.5	De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen van incidenten in en om de school.			•	
4.6	De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op de afhandeling van incidenten in en om de school.			•	

Didactisch handelen		1	2	3	4
5.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			•	
5.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

Afstemming		1	2	3	4
6.1	De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.2	De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		
6.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		
6.4	De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.2	De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.		•		

Zorg		1	2	3	4
8.1	De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			•	
8.2	Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.		•		
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.		•		
8.4	De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			•	

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingpopulatie.			•	
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.		•		
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.		•		
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.		•		
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	
9.7	De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit van de samenleving.			•	

Wet- en regelgeving		Ja	Nee
NT1A	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	•	
NT2A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	•	
NT3A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende zorgplan (art. 19, lid 3, WPO).	•	
NT4A	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	•	
NT4B	Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	•	